

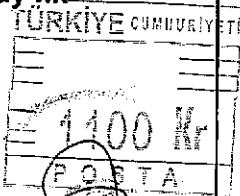
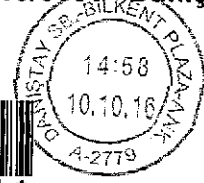
T.C.
DANIŞTAY
6. Daire Başkanlığı

Dosya No : 2013/5631 - Danıştay İlk

Örnek No:25

TAAHHÜTLÜ

No:

T-T-12.10.2016

Adı Soyadı : Davacı KOYUNCUNAKLIYE PAZARLAMA VE TİC.A.Ş.
Vekili Av. ŞEVKET SALMAN
Çiğdem Mahallesi 1556.Sokak No:3/9 Çankaya/ Ankara

adresinde bulunur.

Mühür ve İmza

BU ZARFTA İlk Derece (Karar) - 24/06/2016 VARDIR.

Buradan katlayınız.

"STANDART ABONE TCKIMLIKNO" yazıp 4060'a gönderip abone olabilirsiniz. Abonelikler hakkında detaylı bilgi için

Davacı : Koyuncu Nakliye Pazarlama ve Tic. A.Ş.
Vekili : Av. Şevket Salman
Çiğdem Mahallesi 1556.Sokak No:3/9
Çankaya/ANKARA
Av. Mustafa Atçeken
Eski Sanayi Karşısı, Çevreyolu Kavşağı Koyuncu Petrol
Selçuklu/KONYA

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı - ANKARA
Vekili : Hukuk Müşaviri Bayram Keskin - (Aynı yerde)

Davacı Yanında Davaya Katılan : Tmmob Çevre Mühendisleri Odası
Vekili : Av.Gülşah Deniz
Hoşdere Cad. Hava Sok. No:15/1 Çankaya/ANKARA

Davalı İdare Yanında Davaya Müdahiller:1-Lozan Yapı Elektrik Mad. Nak San ve Tic A.Ş.

Vekili : Av. Davut Oğuz
Mustafa Kemal Mahallesi, 2141. Cadde
Görkem Sütis No:24/14 Çankaya/ANKARA

2- Seltaş Alçı Harç ve Maden Tic A.Ş.
Kızılırmak Caddesi No:4 Bakanlıklar/ANKARA

3- Tuz-Mak Tuz Mak. İml. Nak. Zirai Ür. Hay. ve Mad.
San.ve Tic Ltd. Şti.
Mustafacık Mah. E-90 Üzeri 3. Km
Şereflikoçhisar/ANKARA

Davanın Özeti : Davacı tarafından, işletme ruhsatı alan şirketler tarafından işletilmesi planlanan 10 adet tuz üretim tesisi için verilen "ÇED Olumlu" kararlarına karşı açılan davalarda yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verildiği, aynı şekilde İl Özel İdaresince verilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının da yürütmesinin mahkeme kararlarıyla durdurulduğu, bahse konu projelerin yol açacağı doğa tahribatının ekonomik getiri ile karşılaştırılmayacak kadar büyük olduğunun bilirkişilerce tespit edildiği, öte yandan göldeki alternatif tuz üretim sahaları ve gölün zaten iki büyük işletmenin olduğu kısmının 10 yeni tuzlayı kaldırıp kaldıramayacağını değerlendirilmediği ileri sürülerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanarak 20/05/2013-20/06/2013 tarihleri arasında askıya çıkartılan 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu planda, Kanun ve ilgili mevzuatla, planlama ilkeleri ile hizmet gereklerine aykırı bir durumun söz konusu olmadığı kaldı ki, 03/12/2013 tarihli, 18761 sayılı olur ile yeni planın yürürlüğe konulduğu böylece davacının hukuken korunması gerekli bir menfaatinin bulunmadığı dolayısıyla davanın reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi : Mücahit Ocaklıoğlu
Düşüncesi : Dava konusu 06/05/2013 onay tarihli Tuz Gölü Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali istemiyle açılan dava sonrasında, anılan

planda 03/12/2013 tarihli olur ile yeni bir değişikliğin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu plan ile bu plan değişikliğinden sonra yapılan 03/12/2013 tarihli plan değişikliğinin farklılıkları ortaya konulduktan sonra, 06.05.2013 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren dava konusu planın; uyumsuzluk konusu alana ilişkin üst ölçekli plan ya da planlar ile kamu yararına, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olup olmadığı, Tuz Gölünün doğal ve ekolojik yapısı ile çevreye olumsuz etkisinin olup olmadığı ve dava konusu plan değişikliği kapsamındaki tuz üretim sahalarının çevresiyle bir bütün olarak değerlendirilmek ve Tuz Gölünün özellikleri, kapasitesi ile gölün ekosistemi dikkate alınmak suretiyle madencilik faaliyetlerine teknik ve bilimsel olarak uygunluğunun tespiti amacıyla mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda bilirkişiler Prof. Dr. Ali Türel, Prof. Dr. Filiz Bengü Dilek ve Doç. Dr. Naci Emre Altun tarafından düzenlenen 26/03/2015 tarihli bilirkişi raporunda; dava konusu plan değişikliğinden sonra Bakanlık Makamının 03/12/2013 tarihli ve 18761 sayılı olur'u ile onaylanıp yürürlüğe giren plan üzerinde yapılan incelemenin bu davanın konusunu oluşturan plana ilişkin değerlendirmeyi değiştirecek değişiklikleri içermediği belirtildikten sonra özetle:

- Dava konusu edilen plan değişikliğinin onay tarihinin 06/05/2013 olduğu ancak, Tuz Üretim Sahası İhalesinin sonuçlanması ile sedde inşaatlarının bitiminin bundan önceki tarihte olduğu, dolayısıyla bir plan kararı olmaksızın ihale ve sedde inşaatlarını kapsayan uygulamanın gerçekleştirilmiş olmasının şehircilik ve planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı,

- Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca, plan hazırlama sürecinde tabiat varlıklarını koruma kurul ve komisyonlarının dışında ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmadığı, dolayısıyla plan hazırlama sürecinde katılımın yeterince sağlanmadığı, bununda ilgili yönetmeliğe ve planlama ilkelerine uygun olmadığı;

- Suda yer üstü inşaatı ile oluşturulan seddelerin yapı olarak tanımlanması gerektiği bu nedenle dava konusu plan değişikliğinde tuz üretim sahası olarak belirlenen alanda sedde inşa edilmiş olmasının, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20/04/2011 tarih ve 5940 sayılı kararında yer alan 1. Derece Doğal Sit Sınırları içerisinde herhangi bir yapılaşmaya izin verilmemesi koşulu ile bağdaşmadığı;

- Yeni oluşturulan tuz üretim sahalarını karayoluna bağlayacak ve olumsuz çevresel etkileri söz konusu olabilecek yolun 1/50.000 ölçekli planda düzenlenmesi gerektiği, hem 2007 onay tarihli planda hem de dava konusu planda askeri alana giden yoldan başka yol gösterilmediği, dolayısıyla bağlantı yolları ile ilgili üst ölçekli plan kararı bulunmadan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda belirlenmesinin öngörülmesinin planlama ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı,

- Konya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Konya İli, Cihanbeyli İlçesi sınırlarında ve Tuz Gölü içerisinde 5 adet tuz işletme izni talebi üzerine aldığı 12/04/2012 tarih ve 04 sayılı kararında "728 sayılı ilke kararının 1/e bendi ve Tuz Gölünün biyolojik bakımdan zenginliği doğrultusunda tuz üretim sahalarına ilişkin talep uygun görülmemiştir." denilerek sedde yapımı için Tuz Gölüne toprak ve cüruf dökülmesinin uygun görülmediği; oysa dava konusu planda seddelerin toprak dökülerek ve kenarlarına taş döşenerek

inşa edilmesini önleyecek herhangi bir hüküm konulmadığı dolayısıyla ilke kararında belirlenen ilkelere uygun davranılmadığı,

- Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanması öngörülen alanda böyle bir plan hazırlanmadan (hazırlanması konusunda herhangi bir çalışma başlatılmadan) çevre düzeni planında değişiklik yapılması ve uygulamaya başlanılmasının yanı sıra plan hükümlerinde koruma amaçlı imar planı hazırlanmasından söz edilmemesinin mevzuata ve planlama ilkelerine uygun olmadığı,

- UNESCO Dünya Miras Alanları Geçici Listesine dahil edilen Tuz Gölünün sit alanlarını kapsayan dava konusu plan değişikliğinin doğal çevrenin korunması konusunda gerekli karar ve hükümleri içermediği,

Sonuç olarak, Tuz Gölü'nde yeni tuz üretim alanları açılmasının ülke ekonomisine pozitif getirisi olması nedeniyle plan değişikliğinde kamu yararı olduğu söylenebilir ise de, Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiş Tuz Gölü'nün doğal sit alanlarını da kapsayan bölgelerde (Cihanbeyli İlçesi sınırları içindeki bölge dahil) plan değişikliğiyle yeni tuz üretim sahaları belirlenmesinde ilgili kurulların kararlarına ve 728 sayılı ilke kararına uyulmamış olması nedeniyle getireceği çevre sorunları açısından kamu yararına uygun olmadığı kanaatine ulaşılmıştır, denilmektedir.

Bilirkişi raporu Dairemizce karara esas alınabilecek nitelikte görülmüş olup, rapora yönelik itirazlar, raporu kusurlandırıcı mahiyette görülmemiştir.

Bu durumda, bilirkişi raporunun ve dosyada yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, ihale işlemleri ve ÇED Olumlu Belgeleri yargı kararlarıyla kesin olarak iptal edilen ve Tuz Gölü'nde 10 adet yeni tuz üretim sahasına yönelik olarak hazırlanan çevre düzeni planı değişikliğinde şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygunluk bulunmadığından dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Ülkü Özcan

Düşüncesi : Dava, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanarak 20/05/2013 - 20/06/2013 tarihleri arasında askıya çıkarılan 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali istemiyle açılmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, 06/05/2013 tarihinde onaylanan Tuz Gölü Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinden sonra 03/12/2013 tarihli olur ile yeni bir plan değişikliğinin yapıldığı, Danıştay Altıncı Dairesince yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunda özetle; dava konusu plan değişikliğinden sonra Bakanlık Makamının 03/12/2013 tarihli ve 18761 sayılı olur'u ile onaylanıp yürürlüğe giren plan üzerinde yapılan incelemenin bu davanın konusunu oluşturan plana ilişkin değerlendirmeyi değiştirecek değişiklikleri içermediği, dava konusu edilen plan değişikliğinin onay tarihinin 06/05/2013 olduğu ancak, Tuz Üretim Sahası İhalesinin sonuçlanması ile sedde inşaatlarının bitiminin bundan önceki tarihte olduğu, dolayısıyla bir plan kararı olmaksızın ihale ve sedde inşaatlarını kapsayan uygulamanın gerçekleştirilmiş olmasının şehircilik ve planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı, Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca, plan hazırlama sürecinde

tabiat varlıklarını koruma kurul ve komisyonlarının dışında ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmadığı, dava konusu plan değişikliğinde ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmaması nedeniyle katılımın sağlanmamış olmasının ilgili yönetmeliğe ve planlama ilkelerine uygun olmadığı; suda yer üstü inşaatı ile oluşturulan seddelerin yapı olarak tanımlanması gerektiği bu nedenle dava konusu plan değişikliğinde tuz üretim sahası olarak belirlenen alanda sedde inşa edilmiş olmasının, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20/04/2011 tarih ve 5940 sayılı kararında yer alan 1. Derece Doğal Sit Sınırları içerisinde herhangi bir yapılaşmaya izin verilmemesi koşulu ile bağdaşmadığı, yeni oluşturulan tuz üretim sahalarını karayoluna bağlayacak ve olumsuz çevresel etkileri söz konusu olabilecek yolun 1/50.000 ölçekli planda düzenlenmesi gerektiği, hem 2007 onay tarihli planda hem de dava konusu planda askeri alana giden yoldan başka yol gösterilmediği, dolayısıyla bağlantı yolları ile ilgili üst ölçekli plan kararı bulunmadan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda belirlenmesinin öngörülmesinin planlama ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı, Konya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Konya İli, Cihanbeyli İlçesi sınırlarında ve Tuz Gölü içerisinde 5 adet tuz işletme izni talebi üzerine aldığı 12/04/2012 tarih ve 04 sayılı kararında "728 sayılı ilke kararının 1/e bendi ve Tuz Gölünün biyolojik bakımdan zenginliği doğrultusunda tuz üretim sahalarına ilişkin talep uygun görülmemiştir." denilerek sedde yapımı için Tuz Gölüne toprak ve cüruf dökülmesinin uygun görülmediği, oysa dava konusu planda seddelerin toprak dökülerek ve kenarlarına taş döşenerek inşa edilmesini önleyecek herhangi bir hüküm konulmadığı dolayısıyla ilke kararında belirtilen ilkelerle bağdaşmadığı, Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmasını öngördüğü alanda böyle bir plan hazırlanmadan (hazırlanması konusunda herhangi bir çalışma başlatılmadan) çevre düzeni planında değişiklik yapılması ve uygulamaya başlatılmasının yanı sıra plan hükümlerinde koruma amaçlı imar planı hazırlanmasından söz edilmemesinin mevzuata ve planlama ilkelerine uygun olmadığı, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğünün dava konusu plan değişikliğinin onaylanmasına olanak tanıyan yazısının bu kuruluşun doğal çevre ve tabiat varlıklarının korunması konusundaki yükümlülüğünün gerektirdiği ayrıntıda bir çalışma ve değerlendirmeyi içermediği, UNESCO Dünya Milas Alanları Geçici Listesine dahil edilen Tuz Gölünün sit alanlarını kapsayan dava konusu plan değişikliğinin doğal çevrenin korunması konusunda gerekli karar ve hükümleri içermediği, Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiş Tuz Gölü'nün doğal sit alanlarını da kapsayan bölgelerde (Cihanbeyli İlçesi sınırları içindeki bölge dahil) plan değişikliğiyle yeni tuz üretim sahaları belirlenmesi konusunda doğal çevrede tahribata yol açan sonuçlar ortaya çıktığı, getireceği çevre sorunları açısından kamu yararına uygun olmadığı belirtilmiştir.

Dava dosyasında bulunan bilgi ve belgeler ile bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, dava konusu plan değişikliğinin şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince duruşma için önceden belirlenen 22/06/2016 tarihinde yapılan duruşmada, usulüne uygun olarak tebligat yapılan davalı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hukuk Müşaviri Durmuş Özköksal ve Av. Nagihan Gün'ün; davalı idareler yanında davaya katılan Lozan Yapı Elektrik Mad. Nak San ve Tic A.Ş. vekili Av. Davut Oğuz'un; davacı Koyuncu Nakliye Pazarlama ve Tic. A.Ş. vekili Av. Şevket Salman'ın geldikleri, davacı yanında davaya katılan Tmmob Çevre Mühendisleri Odası vekili ile davalı idareler yanında davaya katılanlar Seltaş Alçı Harç ve Maden Tic A.Ş. ve Tuz-Mak Tuz Mak. İml. Nak. Zirai Ür. Hay. ve Mad. San.ve Tic Ltd. Şti.'ni temsilen gelen olmadığı görülerek, Danıştay Savcısı Ülkü Özcan'ın katılımı ile duruşma yapıldı. Aynı gün Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve 2577 sayılı Yasanın 20/A maddesi uyarınca dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanarak 20/05/2013 - 20/06/2013 tarihleri arasında askıya çıkarılan 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali istemiyle açılmıştır.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Madenler" başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, yer kabuğunda ve su kaynaklarında tabii olarak bulunan, ekonomik ve ticarî değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü maddenin bu kanuna göre maden olduğu belirtilmiş; 2. fıkrasında ise, deniz, göl, kaynak suyundan elde edilecek eriyik hâlde bulunan tuzlar "III. Grup" madenler arasında sayılmıştır.

3213 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 5. fıkrasında, Genel Müdürlüğe, III. Grup madenler için 500 hektarı geçmeyecek şekilde arama ruhsatı müracaatı yapılacağı, ancak tamamı denizlere yapılan III., IV. ve VI. Grup ruhsat müracaatlarının 50.000 hektarı geçmeyecek şekilde yapılacağı kurala bağlanmış; 24. maddesinin 5. fıkrasında ise, III. Grup madenlerde, projede üretilmesi öngörülen madenler için gerekli su miktarı ve gaz debisinin esas alınacağı, bu grup madenlerin, rezervuar, beslenme alanı ve havzanın tabii dengesini bozmayacak, kapasitesini aşmayacak ve işletme tesislerini kapsayacak şekilde ruhsatlandırılacağı kural altına alınmıştır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir." kuralına yer verilmiş; "Genel Esas" başlıklı 3. maddesinde ise, herhangi bir sahanın, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılmayacağı kurala bağlanmıştır.

02.11.1985 tarih ve 18916 sayılı Mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 3/10. maddesinde, "Çevre Düzeni Planı: Konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler ile kentsel-kırsal yapı ve gelişme ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlayan ve arazi kullanım kararlarını belirleyen yönetsel, mekansal ve işlevsel bütünlük gösteren sınırlar içinde, varsa bölge planı kararlarına uygun olarak yapılan, idareler arası koordinasyon esaslarını belirleyen, 1/25000, 1:50000, 1:100000 veya 1:200000 ölçekte hazırlanan, plan notları ve raporuyla bir bütün olan

plandır." hükmüne yer verilmiştir.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 19.06.2007 günlü, 728 sayılı İlke Kararının 1/f bendinde, 1. derece doğal sit alanlarında, doğal dengenin devamlılığının sağlanması amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri doğrultusunda alanın özelliğinden kaynaklanan faaliyetlerin koruma kurulu izni doğrultusunda sürdürülebileceği düzenlemesine yer verildiği görülmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Maden İşleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde oluşturulan komisyon tarafından yapılan incelemeler sonucunda Tuz Gölü havzasında tuz üretimi için ruhsatlandırmaya 10 adet uygun alanın belirlendiği, bu sahanın ihaleye çıkarılması noktasında görüşü alınan Mülga Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nın 16.03.2011 tarih ve 2417 sayılı yazısında, koordinat değerlerine göre söz konusu alanların Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında, önemli bir bölümü "Göl", "Göl Kış Seviyesi" ve 8 no'lu ruhsat sahasının bir kısmı "Hassas A Zonu" içinde ve tamamı "1. Derece Doğal Sit Alanı"nda yer aldığı belirtilmiştir; Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.04.2011 tarih ve 5940 sayılı kararında ise, Kurulun 13.04.2007 tarih ve 2286 sayılı kararı ile 1. Derece Doğal Sit olarak belirlenen, yine Kurulun 17.10.2007 tarih ve 2662 sayılı kararı ile uygun görülen 1/50000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planında gösterilen 1. Derece Doğal Sit sınırları içerisinde kısmen yer alan söz konusu alanların, 1. Derece Doğal Sit sınırları içerisinde kalan kısımlarında herhangi bir yapılaşmaya izin verilmemesi koşuluyla, 728 sayılı ilke kararının 1/f bendi doğrultusunda tuz üretim alanı olarak ihale edilmesi isteminin uygun olduğuna karar verildiği, bu doğrultuda ihale işlemlerinin gerçekleştirildiği, Ankara İl Numaralı Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 06.04.2012 tarihli, 26 sayılı kararında da, 728 sayılı İlke Kararının 1/f bendi gereğince, alanın özelliğinden kaynaklanan faaliyetlerin yapılabilmesinde, 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planında gerekli değişikliklerin yapılması ve belirtilen diğer hususların yerine getirilmesi kaydıyla sakınca görülmediğinin belirtildiği, bu doğrultuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanan 1/50.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı değişikliğiyle de söz konusu alanın "Tuz Üretim Sahası" olarak belirlendiği, anılan ihalenin iptal edilmesi istemiyle davacı şirket tarafından açılan davada: davanın reddine ilişkin Ankara 5. İdare Mahkemesi'nin 28.03.2013 tarihli, E:2011/2035 , K:2013/476 kararın Danıştay Onüçüncü Dairesi'nin 18.05.2015 tarihli, E:2013/3058, K:2015/1894 sayılı kararıyla bozulduğu, anılan bozma kararında, ihalelerin yapıldığı tarih itibarıyla, düzenleyici nitelikteki imar planında tuz üretim sahası olarak belirlenmeyen; Göl, Gölün Kış Seviyesi, Hassas A Zonu ve 1. Derece Doğal Sit alanı sınırları içerisinde kalan sahada, madencilik dâhil her türlü insan faaliyetinin yasaklanmasına karşın, sahanın kullanım amacına aykırı olarak ve plan hükümlerini bertaraf edecek şekilde tuz üretim alanı olarak ihaleye çıkarılmasına ilişkin dava konusu işlemlerde hukuka uygunluk görülmediği gerekçesiyle ihale işlemlerinin iptaline kesin olarak karar verildiği, yine Kayacık tuzlasını işleten başka bir şirket tarafından açılan davalarda Danıştay Onüçüncü Dairesinin 10.02.2014 tarihli, E:2013/2263, K:2014/350 sayılı kararı ile 15.10.2015 tarihli, E:2015/3547, K:2015/3436 sayılı kararlarıyla ihale işlemlerinin iptaline kesin olarak karar verildiği; Tuz Gölünde 10 yeni işletme ruhsatı verilen sahaya yönelik verilen ÇED

Olumlu Belgelerinin iptalleri istemiyle açılan davalarda Ankara 7. İdare Mahkemesinin 04.10.2013 tarihli, E:2012/1139, K:2013/1283 sayılı kararı, Ankara 5. İdare Mahkemesinin 19.09.2014 tarihli, E:2012/1724, K:2014/1009 sayılı kararı, Ankara 10. İdare Mahkemesinin 28.11.2013 tarihli, E:2012/1147, K:2013/1702 sayılı kararı, sırasıyla Danıştay Ondördüncü Dairesinin 19.10.2015, E:2014/1719, K:2015/7588; 19.10.2015 tarihli, E:2014/11248, K:2015/7590; 19.10.2015 tarihli, E:2014/2221, K:2015/7589 sayılı kararlarıyla onandığı ve Ankara 8. İdare Mahkemesinin 03.10.2013 tarihli, E:2012/1111, K:2013/1337 sayılı kararı ile Ankara 9. İdare Mahkemesinin 23.09.2013 tarihli, E:2012/1117, K:2013/1315 sayılı kararı sırasıyla Danıştay Ondördüncü Dairesinin 03.01.2014 tarihli, E:2013/11035, K:2014/1249 sayılı ve 04.02.2014 tarihli, E:2014/206, K:2014/1387 sayılı kararlarıyla temyiz isteminin incelenmeksizin reddine karar verilerek kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu 06/05/2013 onay tarihli Tuz Gölü Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptali istemiyle açılan dava sonrasında, anılan planda 03/12/2013 tarihli olur ile yeni bir değişikliğin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu plan ile bu plan değişikliğinden sonra yapılan 03/12/2013 tarihli plan değişikliğinin farklılıkları ortaya konulduktan sonra, 06.05.2013 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren dava konusu planın; uyumsuzluk konusu alana ilişkin üst ölçekli plan ya da planlar ile kamu yararına, şehircilik ilkelerine ve planlama esaslarına uygun olup olmadığı, Tuz Gölünün doğal ve ekolojik yapısı ile çevreye olumsuz etkisinin olup olmadığı ve dava konusu plan değişikliği kapsamındaki tuz üretim sahalarının çevresiyle bir bütün olarak değerlendirilmek ve Tuz Gölünün özellikleri, kapasitesi ile gölün ekosistemi dikkate alınmak suretiyle madencilik faaliyetlerine teknik ve bilimsel olarak uygunluğunun tespiti amacıyla mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda bilirkişiler Prof. Dr. Ali Türel, Prof. Dr. Filiz Bengü Dilek ve Doç. Dr. Naci Emre Altun tarafından düzenlenen 26/03/2015 tarihli bilirkişi raporunda; dava konusu plan değişikliğinden sonra Bakanlık Makamının 03/12/2013 tarihli ve 18761 sayılı olur'u ile onaylanıp yürürlüğe giren plan üzerinde yapılan incelemenin bu davanın konusunu oluşturan plana ilişkin değerlendirmeyi değiştirecek değişiklikleri içermediği belirtildikten sonra özetle:

- Dava konusu edilen plan değişikliğinin onay tarihinin 06/05/2013 olduğu ancak, Tuz Üretim Sahası İhalesinin sonuçlanması ile sedde inşaatlarının bitiminin bundan önceki tarihte olduğu, dolayısıyla bir plan kararı olmaksızın ihale ve sedde inşaatlarını kapsayan uygulamanın gerçekleştirilmiş olmasının şehircilik ve planlama ilkeleriyle bağdaşmadığı,

- Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik uyarınca, plan hazırlama sürecinde tabiat varlıklarını koruma kurul ve komisyonlarının dışında ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınmadığı, dolayısıyla plan hazırlama sürecinde katılımın yeterince sağlanmadığı, bunda ilgili yönetmeliğe ve planlama ilkelerine uygun olmadığı;

- Suda yer üstü inşaatı ile oluşturulan seddelerin yapı olarak tanımlanması gerektiği bu nedenle dava konusu plan değişikliğinde tuz üretim sahası olarak belirlenen alanda sedde inşa edilmiş olmasının, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20/04/2011 tarih ve 5940 sayılı kararında yer alan 1. Derece Doğal Sit Sınırları içerisinde herhangi bir yapılaşmaya

izin verilmemesi koşulu ile bağdaşmadığı;

- Yeni oluşturulan tuz üretim sahalarını karayoluna bağlayacak ve olumsuz çevresel etkileri söz konusu olabilecek yolun 1/50.000 ölçekli planda düzenlenmesi gerektiği, hem 2007 onay tarihli planda hem de dava konusu planda askeri alana giden yoldan başka yol gösterilmediği, dolayısıyla bağlantı yolları ile ilgili üst ölçekli plan kararı bulunmadan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planlarda belirlenmesinin öngörülmesinin planlama ve şehircilik ilkelerine uygun olmadığı,

- Konya Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Konya İli, Cihanbeyli İlçesi sınırlarında ve Tuz Gölü içerisinde 5 adet tuz işletme izni talebi üzerine aldığı 12/04/2012 tarih ve 04 sayılı kararında "728 sayılı ilke kararının 1/e bendi ve Tuz Gölünün biyolojik bakımdan zenginliği doğrultusunda tuz üretim sahalarına ilişkin talep uygun görülmemiştir." denilerek sedde yapımı için Tuz Gölüne toprak ve cüruf dökülmesinin uygun görülmediği, oysa dava konusu planda seddelerin toprak dökülerek ve kenarlarına taş döşenerek inşa edilmesini önleyecek herhangi bir hüküm konulmadığı dolayısıyla ilke kararında belirlenen ilkelere uygun davranılmadığı,

- Ankara Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunca Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanması öngörülen alanda böyle bir plan hazırlanmadan (hazırlanması konusunda herhangi bir çalışma başlatılmadan) çevre düzeni planında değişiklik yapılması ve uygulamaya başlanılmasının yanı sıra plan hükümlerinde koruma amaçlı imar planı hazırlanmasından söz edilmemesinin mevzuata ve planlama ilkelerine uygun olmadığı,

- UNESCO Dünya Milas Alanları Geçici Listesine dahil edilen Tuz Gölünün sit alanlarını kapsayan dava konusu plan değişikliğinin doğal çevrenin korunması konusunda gerekli karar ve hükümleri içermediği,

Sonuç olarak, Tuz Gölü'nde yeni tuz üretim alanları açılmasının ülke ekonomisine pozitif getirisi olması nedeniyle plan değişikliğinde kamu yararı olduğu söylenebilir ise de, Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiş Tuz Gölü'nün doğal sit alanlarını da kapsayan bölgelerde (Cihanbeyli İlçesi sınırları içindeki bölge dahil) plan değişikliğiyle yeni tuz üretim sahaları belirlenmesinde ilgili kurulların kararlarına ve 728 sayılı ilke kararına uyulmamış olması nedeniyle getireceği çevre sorunları açısından kamu yararına uygun olmadığı kanaatine ulaşılmıştır, denilmektedir.

Bilirkişi raporu Dairemizce karara esas alınabilecek nitelikte görülmüş olup, rapora yönelik itirazlar, raporu kusurlandırıcı mahiyette görülmemiştir.

Bu durumda, bilirkişi raporunun ve dosyada yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, yukarıda yer verilen yargı kararlarıyla ihale işlemleri ve ÇED Olumlu Belgelerinin iptaline karar verildiği de dikkate alındığında, bilimsel raporlarla tespit edildiği üzere yeni tuz üretim sahaları açılmasına imkan veren dava konusu imar plan değişikliğinde şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 06.05.2013 tarihinde onaylanarak 1/50.000 ölçekli Tuz Gölü Özel Çevre Koruma Bölgesi Çevre Düzeni Planı Değişikliğinin iptaline, aşağıda dökümü yapılan toplam 11.084,40 -TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 3.000,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, keşif ve bilirkişi incelemesi avansından artan 6377,92-TL'nin davacıya iadesine, davalı idareler ile müdahilin yaptığı diğer masrafların üzerlerinde bırakılmasına, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun "İvedi yargılama usulü" başlıklı 20/A maddesi uyarınca 15 (onbeş) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolunun açık olduğunun duyurulmasına, **22/06/2016** tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Habibe	Ünal	Emin	Ramazan	Cafer
ÜNAL	DEMİRCİ	SINMAZ	EROL	ERGEN

YARGILAMA GİDERLERİ

Başvurma Harcı	: 37,25 TL
YD Harcı	: 40,00 TL
Karar Harcı	: 50,45 TL
Vekalet Harcı	: 3,75 TL
Keşif ve bilirkişi gideri	: 5.622,08 TL
Posta Giderleri	: 632,00 TL

